یاد یار

سینما و تلویزیون به «صحرارودی» احتیاج دارد

حسن فتحی

● ازدست‌دادن باقر صحرارودی یا بازیگرانی مثل او برای سینما و تلویزیون ما ضایعه است. باقر صحرارودی در شکل و شمایل کار خودش صاحب‌سبک بود. یکی از خصوصیات اخلاقی او این بود که اهل حاشیه نبود و جزو بازیگرانی نبود که بخواهد با ایجاد رابطه برای حضور در نقشی ارتباط برقرار کند و سر کاری حاضر شود. باقر صحرارودی آدم با عزت‌نفسی بود و طی تجربه همکاری‌ای که با او داشتم خصوصیات رفتاری‌اش را بهتر شناختم. خوشحالم که با او تجربه همکاری داشتم. حضور او در فیلم «ازدواج به سبک ایرانی» اتفاق خوبی بود و لحظات خوبی را کنار هم تجربه کردیم، او در این فیلم بازی بسیار خوبی ارایه کرد و من در مقام کارگردان از کارش راضی بودم. اما مهم‌ترین خصوصیتی که در رفتار کاری زنده‌یاد صحرارودی دیدم، سریع‌الانتقال‌بودن او در کار بود. او به‌سرعت چیزی را که از او خواسته می‌شد درک می‌کرد و انجام می‌داد، علاوه بر اینکه، اخلاق بسیار خوبی داشت و همراهی و همدلی او با گروه تولید مثال‌زدنی است. باقر صحرارودی جزو آن نسل بازیگرانی است که پله‌پله و قدم‌به‌قدم مراحل بازیگری را طی کردند و به‌اصطلاح خاک صحنه خورده بودند. اینطور نبود که یک‌شبه از یک موقعیت گمنام به مقام شهرت برسند و بسیاری از بازیگران هم‌نسل او مرحله‌به‌مرحله، بازیگری را آموخته و رشد کرده بودند. او از آن‌دسته بازیگرانی است که سینما و تلویزیون ما به او احتیاج دارد و بهتر از من می‌دانید که او در فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی جایگاه ویژه‌ای داشت و معمولا نقش‌هایش در این پروژه‌ها را به نحو احسن انجام می‌داد و حضورش در این آثار مثال‌زدنی است. یکی از کمدین‌های خوب این عرصه بود، که جایش همیشه خالی خواهد ماند.

باقر صحرارودی درگذشت

شرق: باقر صحرارودی، بازیگر پیشکسوت و قدیمی سینما، تئاتر و تلویزیون بعد از مدت‌ها خانه‌نشینی و بیماری درگذشت؛ بازیگری که لهجه فسایی داشت و بیشتر در نقش پیرمردهای لجوج و مهربان بازی می‌کرد. حضور او در فیلم مسافران بهرام بیضایی در نقش کدیور باغبان به‌خصوص در صحنه‌ای که خبر تصادف به خانه می‌رسد از یادها نمی‌رود، به اندازه بازی او در نقش تناردیه در نمایش بینوایان بهروز غریب‌پور یا سرایدار آتشی کوچه اقاقیا در کنار مرحوم منوچهر نوذری. صحرارودی که جزو نخستین فارغ‌التحصیلان رشته بازیگری دانشگاه هنرهای زیبا بود دو سال پیش سکته مغزی کرد و به‌دلیل عوارض سکته مغزی تا شامگاه هشتم تیرماه در بستر بیماری بود و در نهایت نیز در اثر همین بیماری درگذشت. مراسم خاکسپاری این هنرمند روز سه‌شنبه ۱۰تیر ساعت ۹ صبح از جلوی خانه سینما آغاز می‌شود. باقر صحرارودی متولد ۲۶خرداد ۱۳۲۱ در فساست. وی تحصیلات خود را در دانشکده ادبیات فسا و شیراز و دانشکده ادبیات و دانشکده هنرهای زیبای تهران انجام داد. او از سال ۱۳۳۴ فعالیت هنری خود را آغاز کرد و از آن هنگام تاکنون در حرفه هنری خود که بخش اعظم آن شامل کارهای تلویزیونی است، در مقام بازیگر، تهیه‌کننده، نویسنده و کارگردان حضور داشته است. او یکی از بازیگران فیلم‌های بهرام بیضایی بود و در فیلم‌های مسافران و سگ‌کشی بازی کرده بود. «گیرنده» آخرین بازی او در سینما بود. شهر زنان، تابلویی برای عشق، عاشق فقیر، کودکانی از آب و گل، آبادانی‌ها، عیالوار، آقای بخشدار، جیب‌برها به بهشت نمی‌روند، «کلانتری غیرانتفاعی»، «ملک سلیمان» و «ازدواج به سبک ایرانی» از جمله فیلم‌های سینمایی اخیر صحرارودی است. وی در تلویزیون نیز در آثاری چون «راه در رو»، «کوچه اقاقیا» و «سیر و سرکه» و خودروی تهران ۱۱ با سعید آقاخانی، رضا عطاران، غلامرضا رمضانی و مرضیه برومند همکاری کرده است.

برزیده در گفت‌وگو با «شرق» مطرح کرد

مرارت «دولت مخفی» در «سیما»

فرزانه ابراهیم‌زاده: عبدالحسین برزیده زمانی که طرح مجموعه تلویزیونی «دولت مخفی» را به تلویزیون می‌داد گمان نمی‌کرد نتواند آن را به ایستگاه آخر برساند. او طرح مجموعه‌ای الف ویژه درباره دفاع مقدس و با محوریت آزادگان داد و قول مساعد برای به پایان‌بردن این مجموعه گرفت؛ قولی که لابه‌لای کسری‌های مداوم بودجه سازمان صداوسیما گم شد و در نهایت نیز با نرسیدن قسط‌های آن تعطیل شد و آنچنان که این کارگردان به «شرق» می‌گوید با حضور کارگردانی دیگر به پایان رسید: «این سریال دو بار به دلیل کمبود بودجه تعطیل شد و در نهایت هم به این شکل به پایان رسید که خودشان آن را به پایان رساندند. من چندین ماه صبر کردم تا شرایط مالی درست شود اما هیچ اتفاقی نیفتاد. مجبور شدم که به پروژه دیگری بپیوندم و زمانی که شرایط فراهم شد من در میانه فیلم «مزار شریف» بودم و در نهایت کارگردان دیگری این فیلم را به پایان برد.»

سریال «دولت مخفی»، روایت خانواده‌ای است که به‌خاطر جنگ متحمل مهاجرت اجباری شده و در پی آن با ماجراهای متفاوتی روبه‌رو می‌شوند. در این سریال نگاهی تازه به اسرای جنگ تحمیلی شده است. از بازیگران اصلی این مجموعه می‌توان به پژمان بازغی، کاوه خداشناس و لاله اسکندری اشاره کرد که با تهیه‌کنندگی حمید آخوندی با کارگردانی راما قویدل به پایان رسید و قرار است در ماه‌های آینده از شبکه دوم سیما پخش شود. نکته قابل تامل اینکه وقتی برزیده بعد از چند ماه از معلق‌ماندن این پروژه از طریق تهیه‌کننده به مسوولان شبکه دوم اعلام کرد اگر تامین منابع نمی‌شود به سراغ پروژه دیگری برود، مسوولان شبکه با او جدی برخورد نکردند. برزیده درباره این برخورد می‌گوید: «وقتی تهیه‌کننده اعلام کرد که فلانی گفته اگر کار را ادامه نمی‌دهید من پروژه دیگری را آغاز کنم، گفته بودند کار کجا بود؟ یعنی اصلا برایشان اهمیتی نداشته که اگر بودجه پروژه را تهیه نمی‌کنند افراد را از سرگردانی در بیاورند.» برزیده توجیه مدیران صداوسیما را نداشتن اعتبارات لازم برای تعطیلی چند باره فیلمبرداری دانست و افزود: «این وجهش را نه می‌فهمم و نه باید بفهمم. به این دلیل که وقتی سازمانی به این عریض‌وطویلی پروژه‌ای را آغاز می‌کند باید فکر هزینه‌هایش را بکند. بخصوص که این پروژه از کارهایی بود که باید حساسیت‌های ویژه‌ای هم روی آن می‌گذاشتیم. البته این نظر شخصی من است و دلایل شخصی هم درباره آن دارم از جمله همین رفتاری که با دولت مخفی شد. نباید این رفتار را درباره فیلم می‌کردند. در طول پروژه خیلی از همکاران من ماه‌ها دستمزدی نگرفته بودند ولی کار را با علاقه پیش می‌بردند.»

او با ابراز تاسف از اینکه تعطیل‌شدن و سپردن پروژه به کارگردان دیگر باعث شد گروه قبلی دستمزدهایشان را نگیرند نیز گفت: «این افراد قبل از اینکه فیلمبرداری تعطیل شود ماه‌ها بود که هیچ پولی دریافت نکرده بودند. اما تیم جدیدی که کار را به پایان بردند دستمزدهایشان را گرفتند و با آنها تسویه‌حساب شد.» به گفته برزیده در رفتار صداوسیما با این پروژه و برخوردی که با او و عوامل اجرایی دولت مخفی شده است دو نکته قابل تامل است: «یکی اینکه صداوسیما باید مبلغ اخلاق و فرهنگ باشد. چطور می‌شود که چنین رسانه‌ای حقوق مردم را رعایت نکند؟ یک مبلغ دینی اولین وظیفه‌اش رعایت حقوق مردم است. از امام صادق(ع) روایت داریم که هنوز عرق کارگر خشک نشده باید دستمزدش را پرداخت کنید؛ اما خیلی از دوستان ما سال‌ها از صداوسیما طلبکار هستند و پولی دریافت نکرده‌اند.»

او نکته بعدی را خدشه دار کردن اعتبار سازمان بزرگی چون صداوسیما دانست و افزود: «شاید قرار باشد مدیرانی داشته باشد که بخواهند درست کار کنند. یعنی اگر امروز من یک سریال شروع کنم به دلیل سوابق قمی که سازمان صداوسیما دارد رغبتی به این کار نخواهم داشت. طبیعی هم هست وقتی بازیگر یا هر عوامل دیگری هنوز بدهی دارند چرا باید به این رسانه اعتماد کنند و کاری را شروع کنند که معلوم نیست پولشان را دریافت کنند یا خیر؟»

برزیده که چند سال پیش یکی از سه کارگردانی بود که به همراه کمال تبریزی و کیومرث پوراحمد شایعه شده بود در فهرست سیاه صداوسیماست این رفتار را ناشی از این شایعه نمی‌داند و فقط می‌گوید: «ما برای این دچار مشکل شدیم که پسرخاله کسی نبودیم.» او بعد از پایان مزار شریف هم قصد دارد مجموعه متوسلیان را به تهیه‌کنندگی محمد داوودی برای تلویزیون بسازد. برزیده می‌گوید: «علت قبول کردن این سریال حضور آقای داوودی به‌عنوان تهیه‌کننده و علاقه به شخصیت محمد متوسلیان از سرداران دفاع مقدس است.»

برزیده پیش از این اپیزودی از مجموعه راه شیری را ساخته بود که در آن یکی از بازیگران بعد از فیلمبرداری از سوی تلویزیون ممنوع‌التصویر شد. شبکه دو با حذف صحنه‌های آن بازیگر آن اپیزود را پخش کرد. کاری که به گفته خودش به حیثیت کاری او لطمه زده است: «این بازی کردن با حیثیت کاری و حرفه‌ای افراد است.» این کارگردان سینمای دفاع مقدس در طول این مدت هنوز نتوانسته است دستمزد صد میلیونی این مجموعه را نیز بگیرد اما این را به اندازه لطمه‌خوردن به حیثیت کاری و تضعیف حقوق همکارانش با اهمیت نمی‌داند: «ماها شرایطمان جوری است که می‌توانیم حقوقمان را بگیریم. اما افرادی در پروژه‌های اینچنینی هستند که دستمزدشان خیلی زیاد نیست و اتفاقا به‌خاطر همین بیشتر صدمه می‌بینند و می‌ترسند که شکایت کنند چون سازمان چنین رفتاری را دارد که یکدفعه قهر می‌کند.»

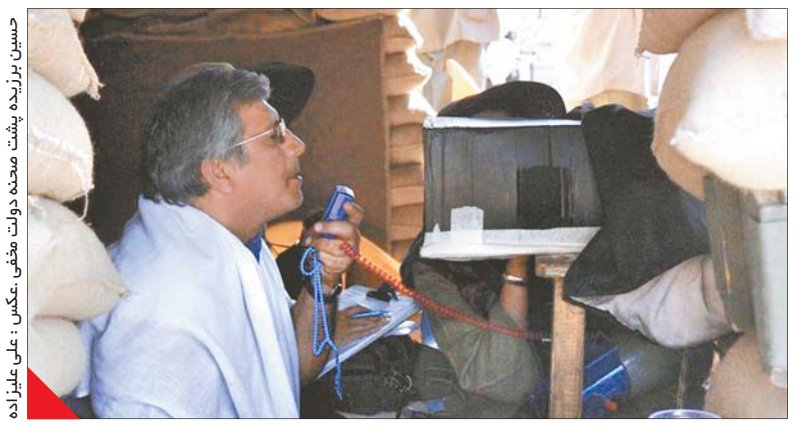

حسین برزیده پشت صحنه دولت مخفی. عکس: علی علیزاده

چهره روز

خطر از سر «هادی مرزبان» گذشت

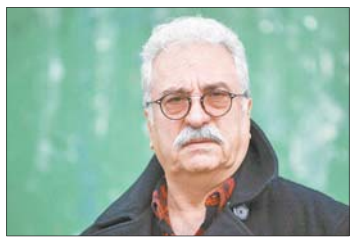

● **شرق:** «هادی مرزبان» کارگردان نمایش «تانگوی تخم‌مرغ داغ» که خطر سکته مغزی را از سر گذراند؛ در بیمارستان آتیه بستری و مورد عمل جراحی قرار گرفت. این کارگردان تئاتر که چندی پیش نمایش اخیرش به نام «تانگوی تخم‌مرغ داغ» توقیف شد، هشتم‌تیر در مرکز هنرهای نمایش حالش بد شد به‌طوری که کارکنان مرکز، اورژانس را خبر می‌کنند؛ در حالی که به گفته فرزانه کابلی به ایسنا، مرزبان نامه‌ای را مبنی بر اینکه سلامت است امضا می‌کند، با این حال پزشک اورژانس اعلام می‌کند حال او چندان خوشایند نیست و باید به‌زودی به بیمارستان منتقل شود. با تجویز پزشک معالج او، همان شب تحت عمل جراحی قرار گرفت و در حال حاضر وضعیت عمومی مناسبی دارد و در ICU بستری است.

هادی مرزبان کارگردان پیشکسوت تئاتر ایران به‌تازگی نمایش «تانگوی تخم‌مرغ داغ» را با حضور بازیگرانی چون علی نصیریان، امین زندگانی، پریسا مقتدی، لیلا برخورداری، فردوس کاویانی و... در تالار وحدت روی صحنه برد که البته اجرای این اثر نمایشی به دلیل اعمال برخی اصلاحات چند روزی متوقف شد و گروه اجرایی همراه با نمایندگان اداره کل هنرهای نمایشی و معاونت هنری در دادسرای فرهنگ و رسانه حاضر شدند. پس از چند روز این نمایش رفع توقیف شد و اجرای خود را ادامه داد. فرزانه کابلی احتمال می‌دهد ناراحتی اخیر مرزبان به‌دلیل فشارهایی باشد که بعد از توقیف این نمایش متحمل شد. هادی مرزبان در ۲۰ سال گذشته به جز چند اثر بیشتر آثار اکبر رادی را به روی صحنه برده است. او یکی از کارگردانانی است که به طور متوسط هر سال کاری را برای اجرا داشته است؛ اما هیچ کدام از این آثار مشکلاتی را که تانگوی تخم مرغ داغ به وجود آورد ، برای او نداشت و شاید فشار همین موضوع نیز باعث مشکلات جسمی برای این کارگردان تئاتر شده است. مرزبان که چند سالی از بازیگری دور بود اما سال گذشته با فیلم «هیس دخترها فریاد نمی زنند» به بازیگری برگشت.

دبیر جشنواره فیلم کودک و نوجوان:

نهادهای مختلف در حوزه کودک سردرگم‌اند

فرانک آرتا: زمان برگزاری بیست‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم کودکان و نوجوانان اصفهان، از یک‌هفته به چهارروز تقلیل یافت. مهدی مسعودشاهی، دبیر بیست‌وهشتمین جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان، در نخستین جلسه مطبوعاتی خود که روز سه‌شنبه ۹تیرماه در محل بنیاد سینمایی فارابی برگزار شد، به این نکته اشاره و دلیل آن را چنین عنوان کرد: «این جشنواره هرساله از ۱۶ تا ۲۰ مهرماه در اصفهان برگزار می‌شد، اما به دلیل همزمانی برگزاری جشنواره بین‌المللی دیگری در اصفهان، ناچار شدیم تاریخ برگزاری را از ۱۱ تا ۱۴ مهرماه اعلام کنیم.»

او سپس عنوان کرد: «جشنواره کودک به دلیل سابقه ۲۸ساله‌اش، مستحق توجه ویژه است. در این مسیر باید آسیب‌شناسی شود تا بتوانیم راه‌حل‌های جدیدی را برای رسیدن به سینمایی درخور کودک و نوجوان ایرانی با توجه به فرهنگ اسلامی و ایرانی داشته باشیم.»

جشنواره یا برنامه کودک؟

دبیر جشنواره در پی سوال خبرنگار «شرق» مبنی بر اینکه چندسالی جشنواره کودک تا سطح «برنامه کودک» تقلیل یافته و برای خروج از این مساله چه تمهیداتی در نظر گرفته‌اید، پاسخ داد: «بنیاد سینمایی فارابی از گذشته‌های دور تاکنون بانی برگزاری جشنواره تخصصی فیلم کودک و نوجوان بوده است. به همین دلیل نشست‌هایی در جهت ارتقای کیفی جشنواره برگزار خواهیم کرد که مدیریت آن برعهده آقای اسدالله اعلایی است.»

دبیر بیست‌وهشتمین جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان، نیز گفت: «متاسفانه باید بگویم که نهادهای مختلف در حوزه مهم کودک دچار سردرگمی هستند، به‌طوری که گاهی برنامه‌ریزی‌ها سنخیتی با فرهنگ و هنر ایران اسلامی ندارد. بنابراین باید برنامه‌های خود را بر اساس نیاز کودک و نوجوان ایرانی طراحی کنیم و در این مسیر از مشاوران علوم تربیتی کمک خواهیم گرفت.» او همچنین در پاسخ به سوال دیگر «شرق» مبنی بر اینکه برای ارتقای درجه کیفی جشنواره کودکان اصفهان و رسیدن به درجه «الف» چه خواهید کرد، گفت: «درجه کیفی و شأن این جشنواره A است و امیدوارم که این شأن حفظ شود. تجربه مدیریتی ۳۴ساله من نشان می‌دهد هرجا که برنامه‌ریزی‌ها توسط مدیران پیگیری و اجرا شده است، شاهد موفقیت‌ها بوده‌ایم.»

اکران، مساله مهم

مسعودشاهی در ادامه، اکران فیلم‌های کودک و نوجوان را یکی از مهم‌ترین مولفه‌های رونق این ژانر سینمایی دانست و گفت: «سینمای کودک ظرفیت محدودی در پیکره کلی سینمای ایران دارد. به همین دلیل برای رسیدن به نتیجه مطلوب باید ظرفیت‌های اکران آثار تولیدشده در این ژانر سینمایی را بیشتر کنیم و به آن توجه کافی داشته باشیم»

وی افزود: «در مسیر رونق این ژانر علاوه بر اکران مناسب فیلم‌ها، ایجاد «جذابیت‌های بصری» برای حضور کودکان و نوجوانان در سالن‌های سینما ضروری است و متاسفانه تاکنون هیچ سالنی که مطابق خواست و سلیقه کودکان و نوجوانان باشد، ساخته نشده است.»

فیلم‌هایی «برای کودکان»

دبیر بیست‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم کودک و نوجوان از برگزاری نشست‌های تخصصی برای تحول در سینمای کودک خبر داد و گفت: «امسال اولویت با تولید فیلم‌هایی «برای کودکان» است.»

او همچنین به میزان تولید فیلم‌های مربوط به سینمای کودک اشاره کرد و با توجه به اینکه بنیاد سینمایی فارابی برای این دوره جشنواره هیچ‌گونه تولید فیلمی را سفارش نکرده است، گفت: «تا به حال اعتباراتی را فقط به‌عنوان مشارکت در تولید به ۱۲ فیلم اختصاص داده‌ایم. برای برگزاری جشنواره در تهران دومیلیاردتومان اختصاص داده شده که قطعا در اصفهان هم هزینه‌هایی در نظر گرفته می‌شود. درواقع کل این جشنواره با رقمی معادل ۴/۵میلیاردتومان برگزار می‌شود که این رقم اندک است. به‌هرحال محدودیت بودجه به‌دلیل مشکلات اقتصادی، مساله ناگفته‌ای نیست و ما هم درگیر هستیم. منتها از مطبوعات و رسانه‌ها درخواست می‌کنم برای جذب سرمایه برای برگزاری بهتر جشنواره به ما کمک کنند.»

این مسوول دولتی در پایان عنوان کرد: «همچنین در نظر داریم فیلم‌های برجسته و مهم حوزه کودکان و نوجوانان که سال‌های قبل ساخته شده و برای مخاطب امروزی هنوز جالب و خاطره انگیزاند را در ماه مبارک رمضان نمایش دهیم تا هم پیشوازی برای آغاز جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان باشد و هم سینمای خاطره‌انگیز کودک را برای مخاطب ایرانی مرور کندو برای این برنامه یکی از سالن‌های سینما را به شکل اختصاصی در نظر خواهیم گرفت.»

زیر آسمان فیروزه ای

افتتاح بخش هنر جدید نمایشگاه قرآن

● **شرق:** بخش هنر جدید بیست‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با هشت ویدیوآرت و چیدمان افتتاح شد. هشت اثر ویدیوآرت و چیدمان در بخش هنر جدید نمایشگاه تجسمی بیست‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم از سه‌شنبه‌شب ۱۰ تیر در باغ‌موزه دفاع مقدس به نمایش گذاشته شد. در بخش ویدیوآرت آثاری از احمد نادعلیان (بهشت و جهنم)، شیرین پیله‌وری (آفرینش)، فریده شاهسوارانی، مرتضی احمدوند و امیر دستمردی به نمایش درآمده است. همچنین دو چیدمان «درخت زیتون» اثر عبدالمجید حسینی‌راد و «حیات پس از مرگ» اثر حسین خسروجردی با اجرای محمدابراهیم ابراهیمی و چیدمانی از وحید همای در این بخش ارایه شده است. نمایشگاه تجسمی بیست‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با ۱۲۰ اثر از ۹۰ هنرمند در رشته نقاشی، خوشنویسی و نقاشیخط از هنرمندانی همچون غلامحسین امیرخانی، کیخسرو خروش، یدالله کابلی خوانساری، سیدمحمد احصایی، نصرالله افجه‌ای جلیل رسولی از جمله هنرمندانی هستند که آثارشان در بخش تجسمی نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم به نمایش درآمده است. بخش هنرهای تجسمی بیست‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با همکاری دفتر هنرهای تجسمی و معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از نهم تیر آغاز است.

ادامه از صفحه ۶

چگونه «ویکی‌لیکس» چشمان ما را به توهم آزادی گشود

چیزی که تاکنون مساله نبوده و بی‌سروصدا از کنارش می‌گذشتیم به مساله و معضل تبدیل شده. به این علت است که آسانژ به ایجاد این‌همه مشکلات متهم می‌شود. اما هیچ خطایی در آنچه ویکی‌لیکس می‌کند وجود ندارد. همه ما با این صحنه مشهور در کارتون‌ها آشناییم: شخصیت کارتون به دره می‌رسد اما بی‌آنکه بداند زمینی زیر پایش نیست، همچنان می‌دود. موقعی سقوط شروع می‌شود که به پایین بنگرند و متوجه دره شود. ویکی‌لیکس به اصحاب قدرت تذکر می‌دهد که نگاهی به زیر پاهایشان بیندازند. واکنش همه آدم‌هایی که رسانه‌ها شست‌وشوی مغزی‌شان داده‌اند به افشاگری‌های ویکی‌لیکس شبیه آهنگ پایانی فیلم نشویل اثر رابرت آلتمن است، آنجا که می‌گوید: «ممکن است بگویی که ندارم من آزادی؛ در این اما نمی‌بینم من آزاری.» ویکی‌لیکس اما خاطر آسوده ما را می‌آزارد؛ و متاسفانه این امر برای بسیاری خوشایند نیست.

منبع: گاردین